

รายงานการวิจัย

เรื่อง

การสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

Political Communication for Local Development of Administrators of
local Administrative Organization in Khon Kaen Province

โดย

ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

พ.ศ. ๒๕๖๕

ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

MCU RS 800765163

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น)

ความสำคัญของปัญหา

จังหวัดขอนแก่น ที่ผ่านมานั้นถึงแม้จะมีสื่อมวลชนครบทุกประเภททั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แม้กระทั่งสื่อออนไลน์ ได้นำเสนอข้อมูลข่าวสารและรายงานสถานการณ์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีทั้งข่าวดีและไม่ดี โดยหลายครั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมองว่า การนำเสนอข่าวของสื่อมวลชนในพื้นที่ มีหลายข่าวที่ไม่สร้างสรรค์ และไม่ได้เป็นประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น แต่กลับสร้างภาพลักษณ์ที่เสียหาย นำไปสู่ความขัดแย้ง สร้างความแตกแยกให้กับประชาชนในพื้นที่

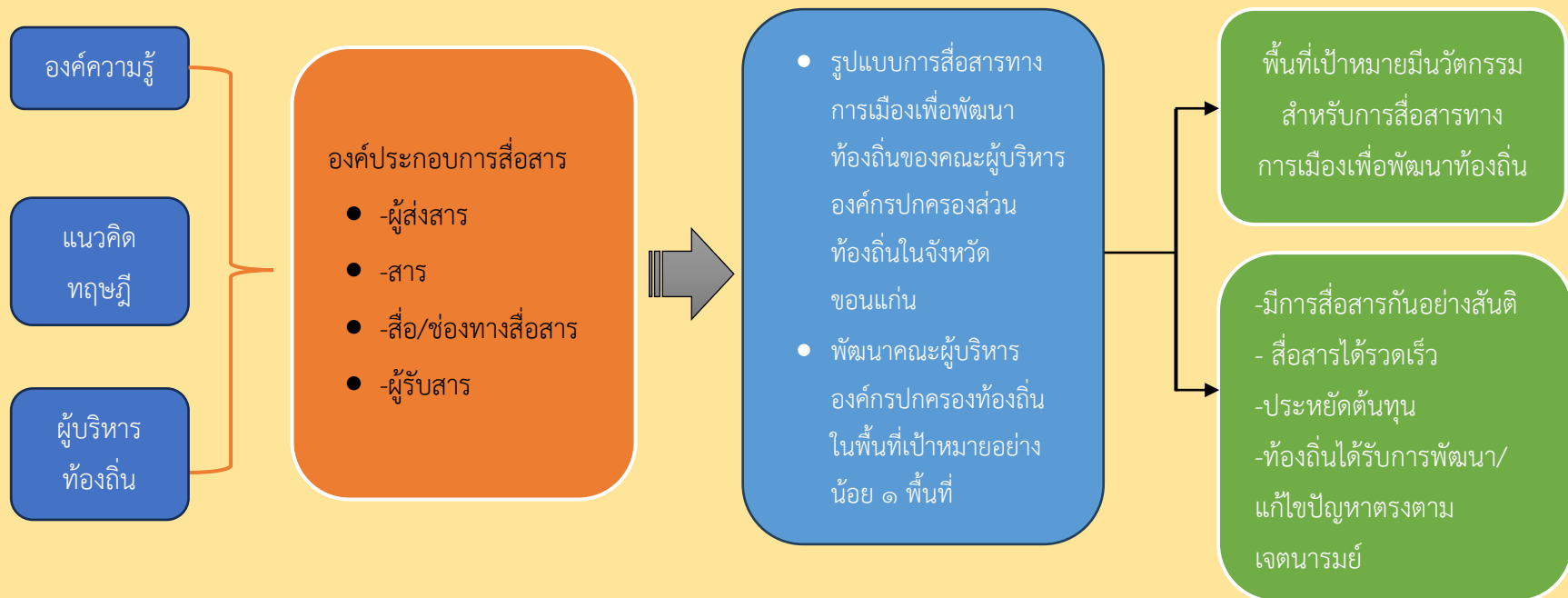
นอกจากนั้นยังพบว่า การสื่อสารทางการเมืองในจังหวัดขอนแก่นมีลักษณะการใช้ช่องทางในการโฆษณาผลงานและภาพลักษณ์ทำลายฝ่ายตรงข้าม ประชาชนใช้การสื่อสารไม่มีความเป็นกลางในการนำเสนอข่าวสาร ในยุคที่การสื่อสารมีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และมีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยให้การสื่อสารของประชาชนมีการแพร่กระจายไปได้อย่างรวดเร็ว แต่ข่าวสารบางชนิดที่ถูกเผยแพร่กลับเป็นข่าวที่ถูกตัดแต่งขึ้นหรือมีการสร้างข่าวปลอม เพื่อชี้นำและชักจูงใจประชาชนให้เกิดการคล้อยตามไปกับแหล่งข่าวนั้น ๆ

ในขณะเดียวกันการสื่อสารของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกล่าวได้ว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นมาตลอด เพราะคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือตัวแทนของประชาชนที่ได้รับเลือกตั้งให้เข้าไปบริหารงบประมาณ โครงการ ตามกฎหมายกำหนด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจึงเป็นอีกหนึ่งองค์กรที่ต้องใช้การสื่อสารทั้งภายในและภายนอก การปกครองท้องถิ่นผู้นำทางการเมืองในระดับประชาธิปไตยมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารเป็นอย่างมาก ยิ่งเป็นการเมืองระดับท้องถิ่นนั้นยังมีความจำเป็นที่จะต้องสื่อสารอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้เกี่ยวกับเรื่องราว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของนโยบายในการพัฒนา การประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การสร้างความเชื่อมั่นหรือความน่าเชื่อถือ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น
๒. เพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนาการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น
๓. เพื่อวิเคราะห์การนำรูปแบบไปใช้ในการพัฒนาคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ผลการวิจัย

๑. สภาพ ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

๑) สภาพการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า

(๑) กระบวนการสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

กระบวนการสื่อสารเป็นการส่งผ่านข้อมูล การแลกเปลี่ยนความคิด เป็นกระบวนการที่บุคคลสองฝ่ายแบ่งปันความหมายให้กันและกันได้ทราบ เพื่อให้มีความคิดตรงกันในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในการสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น มีสภาพเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันเพื่อนำส่งข้อมูลอย่างเป็นระบบตามแนวคิดของเดวิด เค เบอร์โล (David K. Berlo) ๔ ประการคือ ผู้ส่งสาร สาร สื่อ และผู้รับสาร

(๒) ลักษณะการสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

(๒.๑) เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสื่อสาร

(๒.๒) มีการผลิตสื่อในท้องถิ่น

(๒.๓) ทำการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม

(๒.๔) มีการสื่อสารตามนโยบาย

(๓) ประเภทของสื่อที่ใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

(๓.๑) สื่อมวลชน

(๓.๒) สื่อบุคคล

(๓.๓) สื่อพื้นบ้าน

(๓.๔) สื่อดิจิทัล

๒) ปัญหาอุปสรรคการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า

(๑) ผู้ส่งสาร (Sender) ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นซึ่งได้รับการเลือกตั้งจากชาวบ้านในท้องถิ่น ยังมีปัญหาอุปสรรคในการสื่อสารคือ

(๑.๑) ขาดความรู้ความเข้าใจและข้อมูลเกี่ยวกับสารที่ต้องการจะสื่อ

- (๑.๒) การสื่อสารในบางเรื่องมีวิธีการถ่ายทอดและการนำเสนอที่ไม่เหมาะสม
- (๑.๓) มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการส่งสาร
- (๑.๔) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นขาดความพร้อมในการส่งสาร
- (๑.๕) คณะผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นมีความบกพร่องในการวิเคราะห์ผู้รับสาร

(๒) เนื้อหาของสาร (Message)

สามารถรวบรวมปัญหาได้คือ

- (๒.๑) สารไม่เหมาะสมกับผู้รับสาร อาจยากหรือง่ายเกินไป
- (๒.๒) สารขาดการจัดลำดับที่ดี สลับซับซ้อน
- (๒.๓) สารมีรูปแบบแปลกใหม่ยากต่อความเข้าใจ
- (๒.๔) สารที่ใช้ภาษาคลุมเครือ ขาดความชัดเจน

(๓) ช่องทางการสื่อสาร (Channel)

เมื่อพิจารณาพบว่า

(๓.๑) การใช้ช่องทางการสื่อสารไม่เหมาะสมกับสารที่ต้องการนำเสนอ เช่น เมื่อมีเหตุด่วนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในชุมชนควรใช้หอกระจายเพื่อประกาศให้รับทราบทันที ไม่ควรแจ้งในไลน์กลุ่มอย่างเดียวเพราะบางคนเปิดอ่านช้ากว่าจะทราบข่าวก็ทำให้ผ่านเหตุการณ์สำคัญนั้นไป

(๓.๒) การใช้ช่องทางการสื่อสารไม่มีประสิทธิภาพ เช่น ชุมชนมีช่องทางการสื่อสารสำหรับร้องเรียนร้องทุกข์คือไลน์กลุ่ม แทนที่จะเอาไว้ติดต่องานอย่างเดียวแต่กลับส่งข้อมูลไม่เกี่ยวข้องลงไปในกลุ่ม

(๔) ผู้รับสาร (Receiver)

พบปัญหาของผู้รับสารคือ

- (๔.๑) ขาดความรู้ในสารที่จะรับ
- (๔.๒) ขาดความพร้อมที่จะรับสาร
- (๔.๓) ผู้รับสารมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ส่งสาร
- (๔.๔) ผู้รับสารมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสาร
- (๔.๕) ผู้รับสารมีความคาดหวังในการสื่อสารสูงเกินไป

นอกจากนั้นปัญหาอุปสรรคของการสื่อสารในภาพรวมของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น พบว่า

(๑) มีอคติกับเรื่องส่วนตัวของประชาชน กล่าวคือ ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นบางคนแยกไม่ได้ว่าอันไหนคือเรื่องส่วนตัวเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบทัศนคติบางอย่างของคนในชุมชน ทำให้รู้สึกว่าจะไม่อยากพูดกับคน ๆ นั้นแม้กระทั่งในเวลาทำงานร่วมกันก็ตาม

(๒) ไม่ยอมเปิดใจให้กว้าง กล่าวคือ ปัญหาของการสื่อสารเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอาจไม่ได้เกิดจากผู้นำชุมชนฝ่ายเดียวแต่อาจจะเกิดจากผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นที่ไม่ยอมเปิดใจยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงไม่สามารถทำงานประสานกันได้

(๓) ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น กล่าวคือ การยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เป็นสิ่งที่จะทำให้แนวคิดในการทำงานมีความหลากหลาย และมีความเป็นเสรีทางความคิดมากขึ้น เมื่อประชาชนแสดงความคิดเห็นใด ๆ ก็ตามผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นต้องเคารพความคิดเห็นของเขา

(๔) ไม่ยอมพูดความจริง กล่าวคือ ผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่นไม่ยอมมีการว่ากล่าวตักเตือนคณะผู้บริหารท้องถิ่นด้วยกันเมื่อกระทำความผิด เท่ากับว่าเป็นการปล่อยปะละเลยหรือเท่ากับว่าเป็นการส่งเสริมให้เขาทำงานผิดโดยไม่แนะนำวิธีแก้ปัญหาที่ถูกต้อง

(๕) ปัญหาการปล่อยข่าวลือ การโจมตี ใส่ร้ายป้ายสี ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนในชุมชนที่มีต่อคณะผู้บริหารท้องถิ่นกล่าวคือ โดยคณะผู้บริหารท้องถิ่นเกือบทั้งหมดใช้สื่อบุคคลในการแก้ไขปัญหาด้วยการใช้ตนเองและทีมงานอธิบาย ชี้แจงข้อเท็จจริงแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นในคุณสมบัติของสื่อบุคคลที่มีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อประเภทอื่น ๆ

๓) ปัจจัยเงื่อนไขที่มีผลต่อการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น

(๑) ทัศนคติ เป็นปัจจัยสำคัญต่อปัญหาการสื่อสารภายในชุมชน

(๒) ทักษะในการสื่อสาร ผู้บริหารท้องถิ่นที่มีทักษะในการสื่อสารที่ดีนั้นคนในทีมจะรับรู้ถึงความคาดหวังและความต้องการทำงานด้วย

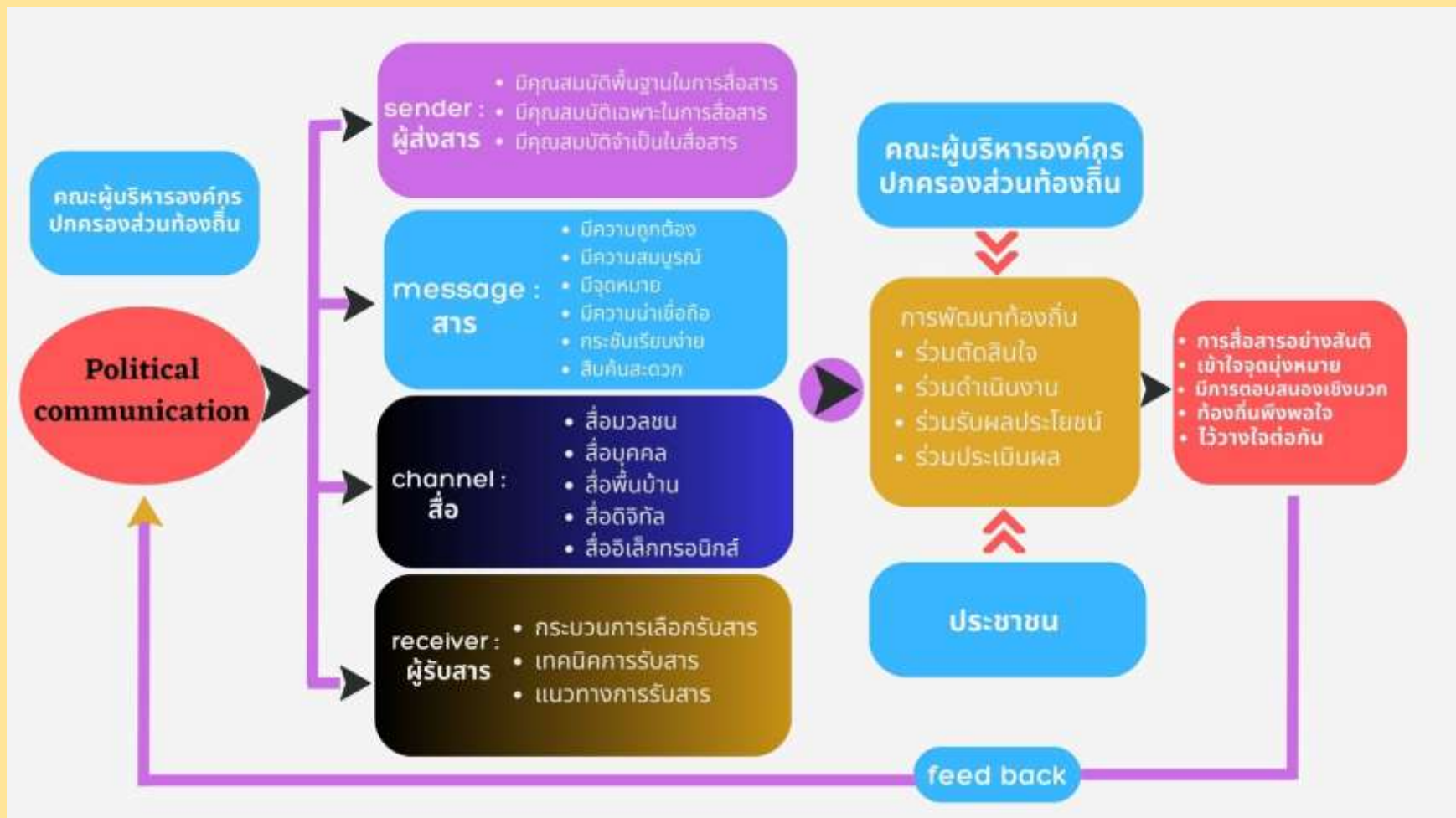
(๓) ความรู้ ผู้ส่งสารที่มีความรู้ดีย่อมสื่อสารได้ดีมีประสิทธิผล

(๔) สถานภาพทางสังคม ตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ทางสังคมก็เป็นหนึ่งปัจจัยที่จะทำให้การสื่อสารของผู้บริหารท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงไปในทางบวกได้

(๕) ปัจจัยของสาร สารคือเรื่องราวที่มีความหมายและแสดงออกมาโดยอาศัยภาษา หรือสัญลักษณ์ใด ๆ ก็ตามที่สามารถทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกันได้ระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารจะเป็นตัวช่วยให้ผู้รับสารเกิดความรู้ความหมายและมีปฏิกิริยาตอบสนอง เป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ข่าวสาร และวัตถุประสงค์ของตน

(๖) ปัจจัยของสื่อ สื่อคือช่องทางหรือพาหนะที่นำหรือพาสารไปยังผู้รับสาร ประสิทธิภาพของสื่อย่อมมีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของการสื่อสาร

๒. รูปแบบการสื่อสารทางการเมืองเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน จังหวัดขอนแก่น

แสดงองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

